

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 141/2022
31.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Цакула и Бисерке Живановић, чланова већа, са саветником Љиљаном Петровић, као записничарем, одлучујући о захтеву АА из ..., Република ..., кога заступа пуномоћник Тамара Ковачевић, адвокат из ..., ул. ..., за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда 7 У 1648/20 од 23.12.2021. године, са противном странком Министарством финансија Републике Србије, Управом за јавни дуг, у предмету неисплаћене девизне штедње, у нејавној седници већа одржаној дана 31.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **УВАЖАВА** и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Управног суда 7 У 1648/20 од 23.12.2021. године, тако што се **УВАЖАВА** тужба АА из ..., ..., поништава тачка 6. делимичног решења Министарства финансија Републике Србије, Управе за јавни дуг број 401-2563/2017-001 од 16.12.2019. године и предмет враћа Министарству финансија Републике Србије, Управи за јавни дуг, на поновно одлучивање.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Министарство финансија Републике Србије, Управа за јавни дуг да подносиоцу захтева АА из ... накнади трошкове управног спора у износу од 51.850,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим диспозитива, одбијена је тужба подносиоца захтева поднета ради поништаја тачке 6. делимичног решења Министарства финансија Републике Србије, Управе за јавни дуг број 401-2563/2017-001 од 16.12.2019. године. Оспореним делимичним решењем, тачком 1. диспозитива, утврђено је право на исплату девизне штедње по пријави тужиоца, по основу штедних улога ... и ... код Инвестбанке а.д. Београд, сада Инвестбанке а.д. у стечају у износу од 77.660,80 евра. Тачком 2. диспозитива констатовано је да се право на исплату утврђено тачком 1. диспозитива овог решења остварује конверзијом штедних улога у амортизационе обвезнице које емитује Република Србија. Тачком 3. диспозитива одређено је да амортизационе обвезнице из тачке 2. диспозитива овог решења доспевају за наплату у осам једнаких полугодишњих рата, почев од 28. фебруара 2020. године, закључно са 31. августом 2023. године. Тачком 4.

диспозитива, обавезан је подносилац пријаве да Управи за јавни дуг достави податак о броју власничког рачуна хартија од вредности, односно наменског девизног рачуна отвореног код банке у Републици Србији. Тачком 5. диспозитива утврђено је да остваривањем права утврђених овим решењем, подносилац пријаве губи право на вођење поступка за утврђивање права и наплату девизне штедне пред судом и другим органом, односно организацијом, укључујући и поступке извршења. Тачком 6. диспозитива, одбачена је пријава потраживања подносиоца пријаве, у делу пријаве потраживања по основу штедног улога бр. ... код Инвестбанке а.д. Београд, сада Инвестбанка а.д. Београд у стечају, као неблаговремена. Тачком 7. диспозитива одлучено је да ће о преосталом делу пријаве потраживања по основу штедног улога број ... код Инвестбанке а.д. Београд, сада Инвестбанка а.д. Београд у стечају, бити одлучено накнадно, након правноснажног окончања поступка који се води пред Првим основним судом у Београду број РЗ-240/19.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде поднетом због повреде закона и повреде правила поступка, подносилац понавља наводе тужбе и истиче да је и Управни суд погрешно закључио да је његова пријава потраживања за штедни улог број ... код Инвестбанке а.д. Београд поднета неблаговремено по протеку законом прописаног рока. Истиче да се у тужби прецизно изјаснио да је пријаву потраживања поднео 12.10.2017. године, у којој је навео да има потраживање – стару девизну штедњу код Инвестбанке а.д. Београд. Сматра да се достављање накнадне документације везано за поднету пријаву потраживања не може сматрати новом пријавом нити допунском пријавом, већ достављањем додатне документације за коју подносилац није био нити је могао бити преклудиран. Указује да је поднео само једну пријаву потраживања и то дана 12.10.2017. године – благовремено, а да је достављање оригинала девизне штедне књижице само допуна документације везане за првобитно поднету пријаву. У том смислу указује да се пријава од 12.10.2017. године односила на све штедне улоге које је имао положене код Инвестбанке а.д. Београд Експозитура ..., Пословница ... Сматра да је потпуно ирелевантно да ли су у пријави наведени бројеве свих штедних улога – књижица које је имао код једне банке и то Инвестбанке а.д. Београд, јер се од подносиоца пријаве потраживања није тражило опредељивање укупног износа који потражује, већ да се подношењем пријаве потраживања легитимисао као поверилац одређених банака чији је дуг Република Србије преузела. Следом наведеног указује да је у смислу члана 13. став 1. Закона имао право да комплетира своју документацију и по истеку рока за подношење пријаве потраживања и да стога не може да сноси штетне последице услед непоступања противне странке по закону и подзаконском акту. Предложио је да Врховни касациони суд захтев уважи, побијану пресуду преиначи или укине, а тражи накнаду трошкова поступка.

Противна странка у одговору на захтев предлаже да суд исти одбије.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев основан.

Према разлозима образложења побијане пресуде, правилно је одлучио тужени орган када је одбацио пријаву потраживања тужиоца у делу пријаве потраживања по основу штедног улога број ... код Инвестбанке а.д. Београд, сада Инвестбанка а.д. Београд

у стечају, будући да је допуна пријаве поднета по протеку законског рока од две године од дана објављивања огласа. Ово стога што је према стању у списима предмета туженог органа, тужилац пријаву потраживања поднео 08.05.2019. године, заведену код туженог органа под бројем 401-2563/2017-001 дана 22.05.2019. године. Како је рок за подношење пријаве почео да тече објављивањем позива 23.02.2017. године и да је рок сагласно члану 11. став 1. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедне грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, истекао 23.02.2019. године, Управни суд је оценио да је правилан закључак туженог органа да је пријава тужиоца поднета по истеку рока од две године од дана објављивања позива и да пријаву стога треба одбацити као неблаговремену. Управни суд је као неосноване оценио наводе тужбе у којима се указује да тужени није поступио у складу са законом када је оспореним решењем одбацио као неблаговремено поднету допуну пријаве потраживања од 08.05.2019. године. По налажењу Управног суда, у конкретном случају се ради о законском преклузивном року, чијим протеком је тужилац, као странка, дефинитивно изгубио право на предузимање процесне радње, коју је у оквиру рока требало извршити (поднети пријаву потраживања). Налази да се законски рокови, по правилу не могу мењати, да су фиксни и да се не могу продужавати од стране органа који води поступак. Код наведеног и чињенице да тужилац не спори да пријаву није поднео у законом прописаном року до 23.02.2019. године, да се, према одредби члана 11. став 1. Закона, пријава потраживања може поднети у року од две године од дана објављивања позива у дневном листу који се дистрибуира на целој територији бивше републике СФРЈ, као и да су одредбом става 2. члана 11. Закона прописане последице пропуштања рока у коме је пријаву потраживања требало поднети, те чињеницу да измена рока доспелости обавезе према лицима којима је признато предметно право не утиче на продужење рока у коме је пријаву требало поднети, Управни суд је закључио да су наводи тужбе неосновани, а одлука туженог правилна и на закону заснована.

Оцењујући законитост побијане пресуде Врховни касациони суд налази да је Управни суд побијаном пресудом повредио закон на штету подносиоца захтева и правила поступка која су од битног утицаја на решење ове управне ствари.

Одредбом члана 12. став 1. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедне грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ („Службени гласник РС“ бр. 108/16, 113/17 и 52/19), прописано је да се пријава потраживања подноси Управи на посебном обрасцу, а ставом 2. овог члана, да се уз пријаву потраживања доставља оверена копија личне карте или пасоша, као и оригинал штедне књижице, односно оригинал картице девизног рачуна, правноснажног решења о наслеђивању и изјаве девизног штедише дате под кривичном и материјалном одговорношћу, оверене код надлежног органа да није пренео своју девизну штедњу на друго лице.

Према одредбама члана 13. став 1. овог закона, уколико уз пријаву није достављена комплетна документација из члана 12. ст. 2. и 3. овог закона, Управа ће од подносиоца

пријаве тражити да у року од 30 дана комплетира документацију, а може тражити и другу документацију ради утврђивања права у смислу овог закона, уз упозорење на правне последице ако не уреди пријаву у року.

Одредбама члана 16. став 2. наведеног закона прописано је да Управа одбацује пријаву потраживања ако уз пријаву или накнадно није поднета комплетна документација, ако је пријава неблаговремена или је пријаву поднело неовлашћено лице, као и у другим случајевима прописаним законом. Ставом 7. овог члана прописано је да се на поступак утврђивања права на исплату девизне штедње примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није другачије уређено.

Одредбом члана 97. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ бр. 18/16 и 95/18) прописано је да странка може да измени захтев док не буде обавештена о решењу првостепеног органа, ако се измена заснива на битно истом чињеничном стању.

Измена захтева, у смислу цитиране одредбе закона, представља правни институт којим се странци признају одређена процесна овлашћења, како би што ефикасније могла да остварује права која јој припадају на основу материјалног прописа. То овлашћење обухвата и могућност проширења захтева, односно његовог увећања.

Полазећи од напред изложеног, Врховни касациони суд налази да се за сада не може прихватити као правилна оцена Управног суда о законитости тачке б. делимичног решења која је оспорена тужбом, а којом је тужени одбацио као неблаговремену пријаву потраживања подносиоца пријаве по основу штедног улога ближе наведеног у тој тачки диспозитива. Ово стога што је, по оцени овог суда, у поступку утврђивања права подносиоца захтева на исплату девизне штедње требало испитати да ли пријава од 08.05.2019. године представља нови захтев за исплату девизне штедње или проширење првобитног захтева за исплату девизне штедње по благовремено поднетој пријави од 12.10.2017. године.

Наиме, одредбом члана 97. став 1. Закона о општем управном поступку, на чију сходну примену упућује одредба члана 16. став 7. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територије Републике Србије и њиховим филијалама на територији бивших република СФРЈ, странци је дата могућност да ради остваривања својих права проширује свој првобитни захтев до доношења првостепеног решења, ако се измена захтева заснива на битно истом чињеничном стању. У конкретном случају није спорно да је подносилац захтева предметну пријаву поднео у току трајања поступка пре доношења решења о првобитној пријави, да се та пријава односи на потраживање девизне штедње положене у истој пословници и експозитури Инвестбанке а.д. Београд, на коју се односи и првобитна пријава, те да се решавањем захтева подносиоца не дира у права других лица. С обзиром на околности овог случаја, Врховни касациони суд налази да је неопходно утврдити да ли пријава подносиоца од 08.05.2019. године представља нову пријаву или проширење првобитно постављеног захтева у смислу члана 97. став 1. Закона о општем

управном поступку, а уколико то јесте – да ли је овлашћење на проширење захтева по основу неисплаћене девизне штедње престало истеком рока за подношење пријава 23.02.2019. године.

Имајући у виду изложено, разлози образложења побијане пресуде и решење туженог органа се не могу прихватити као правилни и на закону засновани, па је Врховни касациони суд одлучио као у ставу првом диспозитива на основу одредбе члана 55. став 1. Закона о управним споровима и предмет вратио управном органу, који је дужан да расправи питања на која му је указано овом пресудом.

Одлука о трошковима управног спора донета је применом одредаба чл. 66. и 67. Закона о управним споровима и сходном применом одредаба члана 150, члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 87/18) на коју упућује одредба члана 74. Закона о управним споровима. Подносиоцу захтева су досуђени тражени и опредељени трошкови управног спора, и то: за састав тужбе у износу од 16.500,00 динара, таксу на тужбу 390,00 динара, таксу на пресуду Управног суда 980,00 динара, за састав захтева за преиспитивање судске одлуке у износу од 33.000,00 динара и таксу на пресуду Врховног касационог суда 980,00 динара, сагласно АТ и ТТ, а што укупно износи 51.850,00 динара.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 31.03.2022. године, Узп 141/2022

Записничар,
Љиљана Петровић, с.р.

Председник већа – судија,
Катарина Манојловић Андрић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић